

Ústav východoevropských studií FF UK

Posudek diplomové práce

Vydrin Dmitry, *Обстоятельства возникновения Русской Православной Церкви Заграницей*

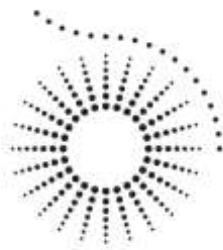
Diplomová práce

FF UK, Ústav východoevropských studií

Praha 2016, 135 s. rkp.

Diplomová práce Dmitrije Vydrina pojednává o významném fenoménu ruských církevních dějin – vzniku Ruské pravoslavné církve v zahraničí, jejíž vývoj sleduje přibližně do konce dvacátých let 20. století. Jedná se v zásadě o přehledovou studii, zaměřující se spíše na institucionální formování církve, vztahy mezi jednotlivými vznikajícími pravoslavnými církvemi a moskevským centrem, vztahy moskevského patriarchátu a nového bolševického státu či na stručný institucionální vývoj některých ruských pravoslavných církví v zahraničí – některým z nich je přitom věnována větší pozornost, jiné jsou spíše jen okrajově zmíněné. Kromě toho se autor v jedné kapitole zabývá též stručně dějinami pravoslavné církve od Petra Velikého do nástupu bolševiků a ve dvou kapitolách politice bolševické vlády ve vztahu k ruské pravoslavné církvi, kde se zaměřuje zejména na restriktivní kroky nového režimu a reakci církevních představitelů na tuto represii.

Tyto tři kapitoly jsou, dle mého soudu, i vzhledem k tomu, jak jsou pojednány, do práce zahrnuty chybně a příliš zatěžují téma, jež je hlavním zájmem diplomanta. Netvrdím, že by se autor vůbec neměl zmínit o starším i novějším historickém kontextu, nicméně v případě předrevolučních dějin církve by k tomu stačil nepochybně jeden odstavec a v případě kontextu porevolučního jedna kapitola. Tyto tři kapitoly považuji navíc za zbytečné již jen proto, že nepřinášejí v zásadě nic nového a navíc jsou pojednány velmi kontroverzně a výběrově. V první kapitole autor věnuje velkou pozornost změnám za vlády Petra Velikého a

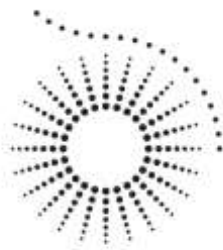

Ústav východoevropských studií FF UK

poté přeskakuje celé dlouhé období až někam na přelom 19. a 20. století. Tam se zmiňuje, že církev procházela značnou krizí, aniž by ji nějak výrazněji vyložil. Také ve dvou kapitolách, zabývajících se porevolučním kontextem postupuje autor velmi výběrově – jednak zmiňuje jen některé důležité kroky nové bolševické vlády, přičemž o celé řadě významných událostí důležitých pro pochopení vztahu církev – stát se vůbec nezmiňuje; i v této analýze se věnuje v zásadě jen institucionálním krokům (pak by měl ale dílčí kapitoly nazvat jinak, protože čtenář očekává na základě názvů kapitol širší pohled na pravoslavnou církev); a již vůbec se nepokouší analyzovat důvody bolševického postupu vůči církvi, což by mohlo dát celé debatě minimálně další rozměr. Tyto kapitoly v podstatě nabízí především „nářky“ církevních představitelů nad represivními kroky sovětského státu. Zajímavé jsou snad jen úvahy nad důvody balancování patriarchy Nikona ve vztahu k bolševické moci. Celkově chybí jakýkoliv pokus o analýzu, hlubší pochopení událostí, jedná se především a hlavně o v podstatě nekomentovaný popis, což je na diplomovou práci málo. Tato výtku platí ale v podstatě pro celou práci.

Tři kapitoly, jež pojednávají hlavní téma, jež si diplomant pro svou analýzu vybral, jsou nepochybně cenné tím, že přinášejí celou řadu faktografických informací a zpřehledňují vývoj ruské pravoslavné církve v zahraničí. Jak jsem již naznačil výše, trpí ovšem podobnými problémy jako kapitoly, které se pokoušejí analyzovat historický kontext – jistou výběrovostí, zaměřením se na institucionální rozměr problému, což je v pořádku, ale měly by tomu odpovídat názvy dílčích kapitol (i zde čtenář čeká více, než se mu nakonec dostane), dále přílišnou závislostí na prameni, který je vybrán jednostranně, a není absolutně podroben kritice – autor jako by si neuvědomoval, že píše odbornou práci a jeho úkolem je přistupovat k výroky církevních představitelů kriticky, nikoli jako „pokorný“ věřící, který je přijímá jako nezpochybnitelný fakt.

Mám za to, že diplomová práce Dmitrije Vydrina trpí nedostatečnou heuristickou základnou. Ačkoli seznam pramenů a literatury působí na první pohled monumentálně, při hlubším

---

Ústav východoevropských studií FF UK

pohledu zjistíme, že byly vybrány jednostranně. Pokud se v závěrečném seznamu objevují práce vědecké, zjišťujeme, že se s nimi ve vlastním textu kriticky nepracovalo. Autor v zásadě jen přebíral faktografii a vůbec se nepokusil o zhodnocení tohoto složitého fenoménu a doby. Zcela pak chybí práce západní historiografie, jež by mohly autorovi poskytnout onen alternativní pohled na zpracování tématu.

Navzdory výše zmíněným výtkám, autor předložil práci, která splňuje podmínky k připuštění k obhajobě. Formální a stylistickou stránku Vydrinovy práce si netroufám vzhledem ke svým znalostem ruštiny hodnotit. Nicméně se mi jeví, že navzdory několika překlepům a stylistickým neobratnostem dosahuje velmi slušné úrovně.

Diplomová práce Dmitrije Vydrina patří ke slušným studentským počínům a jako takovou ji doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm **dobře**.

V Liberci 8. září 2016

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

Ústav východoevropských studií FF UK v Praze